

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Auctoritates utriusque Testamenti

Nicolaus <de Hanapis>

[Straßburg], um 1475-80

De confessione - De correctione

[urn:nbn:de:bsz:31-313490](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-313490)

blasphemauit Leuitici. xxiiij.
Dixit hely filijs suis si peccauerit
quis in virum placari potest ei dñs.
Si autē in dñm peccauerit q̄s ora-
bit pro eo. 1. Regum. ij.

Nathan propheta peccatum dauid
multū aggrauauit eo q̄ mimicos fe-
cit blasphemare. 1. Regū. xij.

Vir dei dixit ad regē israhel q̄ dixē-
runt syri deus moncium ipe est dñs
et nō est de⁹ valliu dabo omnē mul-
titudinem hanc grandem in manu
tua. 1. Regum. xx.

Jesabel fecit impem naboth bla-
sphemā et occidi. 1. Regū. xxj.

Displicuerūt blasphemie dño quas
dixerūt serui sennacherib regis as-
riorū. Vnde passit angelus dñi. e.
lxxxij. de eis. iij. Regum. xix.

Nota q̄ nō expedit simplices ho-
mines contra infidelium blasphemias
disputare. propter hoc phibuit
ezechias ne populus suus blasphemias
mando raplati aliquid responderet
1. Regum. xvij.

Item nota q̄ scribit̄ ysaiē. xxvj. ob-
sidente iuda machabeo quoddā pre-
sidium quidam gentiles in eo existē-
tes verba blasphemie et nephanda
iactabant qui cito exterminati sunt
1. Machabeorum. x.

De confessione.

Onibat dñs adam peccatū
recognoscere sed ille retor-
sit in mulierem et mulier in
serpentem Genesis. iij.

Cayn peccatū recognouit et despe-
rauit dicens maior ē iniquitas mea
q̄ veniam merear Genesis. iij.

Pharao dixit peccavi licet se a pec-
cato nō conuertit Exodi. ix.

Item dixit saul. 1. Regum. xxvj.

Item dixit anthiochus. 1. Macha-
beorum. ix.

Sed nullus eorum veniam consecu-
tus est q̄ non recto corde dixerunt
Afflicti filij isrl per serpentes igni-
tas dixerunt moyhi peccauim⁹ quo-
mā locuti sumus contra dñm et con-
tra te. Numeri. xxi.

Filij israhel vehementer oppressi a
philisteis et filijs amon dixerūt pec-
cauimus. 1. Regum. vij.

Humiliter recognouit dauid pecca-
tum suum et ideo audire meruit do-
minus transulit peccatum tuum. 1.
Regum. xij.

Item quando populū numerare fe-
cerat se peccandum obtulit deo lo-
co ppli innocentis. 1. Regū. xiiij.

Neemias dixit confitebor p̄ pecca-
tis filiorū israhel. 1. Neemie. j.

Thobias licet ab infancia deum ti-
muerit et mandata eius custodierit
tamen dixit non egimus fm̄ p̄cepta
tua et non ambulauimus sincere co-
ram te Thobie. iij.

Tres pueri qui sancte et munde vix-
erant in camino ignis dixerūt pecca-
uim⁹ iniuste egimus Daniel. iij.

Orans deum damiel dixit in p̄sona
populi tibi peccauim⁹ iniquitatem
fecimus Danielis. ix.

Sextus illozū septem fratrū incipi-
tis ait nos propter nosmetipos hoc
patimur q̄ peccauimus in deum no-
strum. 1. Machabeozū. vij.

Similia dixit latro cum xpo cru-
cifixus vnde veniam statim obtinuit
1. luce. xxij.

Predicante paulo per ysaiam mul-
titudinē credentiu veniebant cōfite-
ntes et annunciatres act⁹ suos Act. xix.

De confidentia.

Opfes confidenter arguebat pharaonem. Exodi. iiii. Et in similibus sequentibus alijs.

Confidenter et etiam reuerenter arguit nathan propheta dauid regem post adulterium. 1. Regum. xii.

Dixit helias ad achab non ego turbavi israhel sed tu et domus patris et fecit. ecce. prophetas baal occidit. 1. Regum. xviii.

Nel pas dixit ocho sic regi israhel super lectum quem ascendisti non desides. 1. Regum. i.

Spiritus domini inuicuit zachariam filium ioiade et stetit in conspectu populi dicens quare transgredimini preceptum domini quod vobis non proderit. 1. Paral. xxiii.

Mardocheus cum confidentia magna dixit hester regine ne putas quod aiam tuam tantum liberabis quia in domo regis es pre cunctis hominibus iudeis. 1. Ester. iii.

Cum dicerent socii iude ad eum ut liberaret animam suam quia hostes erant multi ipsi autem pauci. respondit iudas absit quod fugiamus et si appropinquauit tempus nostrum moriamur in virtute. 1. Mach. abec. ix.

Paulus apostolus prout consulit elimam magum durissime increpauit. Act. xii.

De compassione et pietate.

Ompassus populo dauid perituit ab angelo prout illoz loco. 1. Regum. xxiii.

Helias muliere vidue compassiens filium eius mortuum resuscitauit. 1. Regum. xvii.

Elizus mulieri vidue et obligate

compassus oleum eius augmentauit. 1. Regum. iii.

Audiens neemias miserabilem statum ciuitatis iherusalem fleuit diebus multis et tandem adhibuit auxilium optimum ut patet. 1. Neemie. i.

Dum regnaret sennacherib et filios israel exosus haberet thobias pgebatur quotidie per omnem cognationem suam et consolabatur eos esurientes alebat nudis vestimenta prebebat mortuos et occisos sollicitate sepeliebat. 1. Thobie. i.

Magna habebat job compassione quam dicebat auris audiens beatificabat me eo quod pauperem liberassim et pupillum cui non erat adiutor benedixit et ratio perituri veniebat super me et cor vidue consolatus sum. 1. Job. xxix.

Hester regina populo suo compassiens ieiunio se afflixit et ad regem contra statutum intrauit. 1. Ester. v.

Cum reuelasset dominus ezechie peccata populi israhel et penas quas passuri erant ex compassione amaritatus fuit et tristis ut patet. 1. Eze. xxiii.

Contra nolentes pro peccatis compassi inducit dominus parabola de seruo nequam. 1. Mathei. xviii.

Ad hoc autem quod homo proximo compassiatur et misereatur multum iuuat memoria iudicij ubi de operibus misericordie mentio fiet specialiter. 1. Mathei. xxv.

Judicium sine misericordia fiet ei qui non facit misericordiam ut patet. 1. Iacobi. ii.

Paulus tanta anxietate fratribus suis et cognatis compassiebatur quod ipse dicebat tristitia est magna et commixtus dolor cordi meo. optabam et ipse anathema a christo pro fratribus

meis qui cognati mei sunt fm car
nem. Romanoz. ix.
Item ad galathas. iii. filioli mei q̄s
iterum parturio.

De consilio bono.

Mageli loth dederūt bonum
consilium vt de zodomis exi
ret et generos educeret post
tergum non respiceret sed in montē
se absconderet qui generos qui fili
as eius erant a cepturi educere vol
luit et ipi noluerunt et ideo cū zodo
mitis perierunt vxor eius respiciēs
retroersa ē in statuā salis. ipe loth
q̄ nō statim secūndū consiliū ange
li in montē ascendit cum p̄p̄ijs si
liabz peccauit. Genesis. xix.

Ruben bonum consilium fratribz
dedit vt ioseph patri suo redderent
sed illi nō acquieuerūt. Gen. xxxiii.

Roboam filius salomonis noluit
consilio senum obedire sed consilio
iuuenum ideo magnā partem popu
li amisit. iiij. Regum. xxiij.

Hanum consiliū dedit achioz holo
ferri qd̄ ille contempfit et post pau
lulum occisus inuenit. Judith. v.

Consilium bonū placeat tibi et pec
cata tua elemosinis redime dixit do
minus per danielē ad nabuchodo
nosoz qui non acquieuit et in bestia
am mutatus est. Danielis. iiii.

De consilio malo.

Sua dedit viro suo de ligno
vetito q̄si cōsulendo vel sua
dendo q̄ comederet. Gen. iiij.

Balaam docuit balach quomodo
per mulieres posset filios israhel ad
peccatū trahere et sic eos cōtra dñm
prouocare. Numeri. xxiii.

Filij amon male consuluerunt regi
suo vt dehonestaret nuntios dauid
ii. Regum. x.

Jonadab nepos dauid malum con
siliū dedit amon vt sorozem suam
deslozaret. ii. Regum. xiiij.

Malum consiliū dedit achitofel ab
solon. ii. Regum. xv.

Vxor job stultum consilium sibi de
dit sed ipe nō acquieuit. Job. ij.

Sapientes consiliarij pharaonis de
derūt ei consiliū insipiens. ysaie. xix.

Iniquum consiliū dedit herodi
as filie sue. Mathei. xiiii. Marci. vi.

Nota in actibz q̄ mala consilia da
ta sunt contra paulum.

De consolatione.

Postq̄ abraham ad manda
tum dñi de terra sua egres
sus est ipe omnipotens dñs
multis reuelationibz ipm consola
tus est. Genesis. xij. xiiij. xvij. xviii.

Fugienti iacob a facie patris et su
per lapidem dormienti cōsolationē
magnā tribuit. Gen. xxviii.

Apparuit dominus moysi exulātū et
oues soceri pascenti. Exodi. iij.

Filijs israhel pluit manna in deser
to. Exodi. xvi.

Item carnes et aquam miraculose
eis tribuit. Exodi. xvij. Nūi. xi.

Dixit dñs iohue non dimittam nec
relinquam te confortare et esto ro
bustus. Iohue. i.

Precepit dominus ceuis vt bis in
die panem et carnes portarent he
lye. ii. Regum. xvij.

Item postea milit ei fugienti a facie
israhel angelū suū de deserto. xix.

Efficaciter consolatus est dñs eze
chiam per prophetam suū et per

angelum qui occidit de exercitu regis assiriorum. iiij. Regum. xix.

Populum israel in angustia et timore existente de holoferne per manus iudith consolatus est Judith. viij.

Item consolatus est populus iudaycus per hester Hester. viij.

Angelus dñi descendit cum azaria et socijs eius in fornacē Daniel. iij.

Item daniel consolatus est primo per angelum qui ora leonum concludit postea per abacuc quē angelus de iudea in caldeā portavit sup lacum ubi erat daniel. Danielis. vi.

Item susannam de morte liberavit Danielis. xij.

De consolatione facta machabeis habet machabeorū in multis locis.

Paulus. ij. Corinthiorum. i. dixit sicut habundant passionis xpi in nobis ita et per xpm habundat consolatio nostra.

Item ibidem. viij. habetur 1. Petri. i. eius sui consolatione quā superhabundat gaudium in omni tribulatione mea. 1. Corinthiorum. i.

Item benedictus pater dñi et petrus dñs de carcere liberavit Actuum. xj.

Paulo et sylva consolatio dñi in carcere laudant deum subito de nocte factus est tremor et aperta sunt hostia et vincula uniuscuiusque Actuum. xv.

Dixit dñs nocte paulo cū corinthi predicaret nolite timere sed loquere et ne taceas ego tecum sum ut nemo noceat tibi Actuum. xvij.

Cum paulus esset in custodia lydie claudi ait ei deus constans esto paulus Actuum. xxiij.

De correctione.

Corripere proximum et reprehendere opus est misericordie. Unde abraham postquam iurauerat ab ymelech statim increpavit eum Genesis. xx.

Caritative compescunt abraham iurgium quod erat inter pastores loth Genesis. xij.

Loth benigne sodomitas increpavit sed illi non acquieverunt Genesis. xix.

Moses hebreum iniuriantem benigne corripuit sed ille pro malo habuit Exodi. ij.

Increpando jonathas maliciam saul patris sui contra dauid in principio aliquantulum eum terripuit. 1. Regum. xix.

Volens abigail virum suum nabal super duricia sua quam exhibebant seruis dauid corripere tempus operatum expectavit ut 1. Regum. xxv.

Abner bene arguit asael quod eum minus virgendo persequere sed ille audire contempsit et ideo occisus est ab eo. 1. Regum. ij.

Nathan propheta humiliter et discretē dauid de adulterio et homicidio arguebat. 1. Regum. xij.

Daniel discretē arguit regem balthasar per exemplum patris sui et ille patienter audiuit licet contra eum esset et postea danielam multum honoravit Danielis. v.

Veram et perfectam regulam dedit xpus corripienti fratrem dicens petro Si peccaverit in te frater tuus. Mathei. xvij.

Petrus in deos disceptantes arguit et ad fidem convertit Actuum. ij. et. iij.

Stephanus in consilio iudeorum existens ipsos confidenter increpavit. Actuum. vi.

Paulus magnum intuens quod proconsule

a fide nitēbat auertere dicens o ple-
ne omni dolo Actuum. xij.

Quō discretio nis modo paul⁹ ar-
guit romanos et ex gentib⁹ cōuer-
sos qz supba intencione volebāt se
sibi inuicē supponere omēs vtrqz
peccasse et dei misericordia indigere
Nam gentiles legis naturalis et iur-
dei legis moysayce fue. unt transgres-
sores Romanorum. iij.

Corinthios arguit paul⁹ de hoc qd
xp⁹ in eis diuidi videbatur dicen-
te vno ego sum pauli. alio ego sum
appollo. Corinthiorū. ij.

Replendit etiā eos de reuerētia cir-
ca sumptione eucaristie. Corin. vj.

Item replendit eos qd multa ap-
pollinis grauiā sustinuerunt et ipm
vt decuit in reuerētia non habue-
runt. Corinthiorū. ij.

Item de errore circa resurrectionem
mortuorū. Corinth. xv.

Mandauit thessalonicensib⁹ argue-
re inquiete ambulātes et nichil ope-
rantes sed curiose agentes. Thes-
salonicenses. ij.

De derisione.

Uri soccoth et phanuel deri-
serunt gedeonem zebor et sal-
mana psequente et ideo ma-
le eis accidit Judicū. viij.

Contempnit nabal verb⁹ nunciozū
dauid dicens quis est ille dauid. 1.
Regum. xxv.

Nichol videns regem desaltantem
dirisit. 1. Regum. vj.

Jesabel achab regem virum suū de-
risit dicēs grandis auctoritatis es et
bene regis regnū isrl. 1. Regū. xij.

Pueri helyseum deridentes et dicen-
tes ascende calue a duab⁹ bestijs de-

uorati sunt. 1. Regum. ij.

Cursores ezechie pgebant de ciui-
tate ad ciuitate pdicātes vt filij isrl
cōuerterent ad dñm at illi deridebāt
eos ac sublanabāt. 1. Paral. xxj.

Visit dñs pphetas pplo eo qd par-
ceret eis et de habitaculo suo ac illi
sublanabāt nūcios dñi sic paruipē-
debāt. 1. Paral. xxxvj.

Execato thobia deridebant eū pa-
rentes eius dicentes vbi est pacien-
cia tua et spes tua Thobie. ij.

Percussus job vlcere pessimo deri-
sit eū vxor sua et dixit adhuc tu per-
manes in tua simplicitate **B**enedic
deo et morere. Job. ij.

Cristus multipliciter derisus fuit
Luce. vij.

Si esset propheta Mathei. ix.

Et quare cum peccatorib⁹ et publi-
canis manducat ille Mathei. ix.

Item quando dicebat puella nō est
mortua deridebant eū Luce. ix.

Et in multis locis vbi agitur de pa-
cientia eius.

Judei audietes aplos varijs liguis
loquentes deridebāt eos dicentes qd
multo pleni sunt Actū. ij.

Quādo audierūt attenienses paulū
resurrectionē mortuorū pdicantem
quidā iridebāt eum Actuum. xvj.

De detractioe.

Vox pharaonis impie detra-
xit ioseph apud dñm suum
Gen. xxxvii. Exodi. r.

Dixit pharao moysi cui dubiū est
qd pessime cogitētis p qd patz mali
bonis frequēt mala et fla iponūt.
Nocuti sūt maria et aaron cōtra mo-
ysen modica occasione hira sed sta-
tīm secuta ē vltrix pena Nūi. xij.